

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Oslavy svátků v moderní turecké společnosti

Tereza Dudková

Západo česká univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra antropologických a historických věd

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízko východní studia

Bakalářská práce

Oslavy svátků v moderní turecké společnosti

Tereza Dudková

Vedoucí práce:

Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

Katedra antropologických a historických věd

Fakulta filozofická Západo české univerzity v Plzni

Konzultant:

Mgr. Kateřina Vytejková

Ústav Etnologie

Fakulta filozofická Univerzity Karlovy v Praze

Plzeň 2012

Prohlazuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené
prameny a literatury.

Plzeň, duben 2012

õ õ õ õ õ õ õ õ õ

Srdce n ěd kuji PhDr. Danielu K ířkovi a Mgr. Kateřin ě Vytej kové za cenn ě rady a p ěpom ěnky, které mi v p ěb ěhu vypracov ěn ě m ě bakal ěr sk ě pr ěce poskytl ě.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	SVÁTKY SLAVENÉ V TURECKU	3
2.1	ISLÁMSKÉ SVÁTKY	4
2.1.1	Ramadán.....	4
2.1.2	Svátek sladkostí	9
2.1.3	Svátek ob ti	12
2.1.4	Drobné islámské svátky	17
2.2	NÁRODNÍ SVÁTKY	18
2.2.1	Den nezávislosti a Den d tí.....	18
2.2.2	Narozeniny M. K. Atatürka a Den sportu a mláde0e	19
2.2.3	Den vít zství	20
2.2.4	Den republiky	21
2.2.5	Výro í smrti M. K. Atatürka	22
2.3	SEZÓNÍ SVÁTKY	25
2.3.1	Nový rok	25
2.3.2	H²d²rellez	26
2.3.3	Nevruz	29
3	VLASTNÍ VÝZKUM	32
4	ZÁV R	39
5	RESSUMÉ	41
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJ	42
6.1	Literatura.....	42
6.2	Studie a lánky.....	44
6.3	Webové stránky.....	45
7	P ÍLOHY	50

1 ÚVOD

V současné době je Turecko z politického i ekonomického hlediska velmi diskutovaným státem a jeho význam pro Českou republiku stále více roste. Turecko udělalo viditelný pokrok v ekonomickém rozvoji a v rámci životní úrovně, stalo se stabilní demokratickou zemí a nadalších muslimských zemí jde o příklad. Začalo se i mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky světa a pro Českou republiku je tudíž velmi atraktivním obchodním i politickým partnerem. Zároveň je tato krásná země pro české turisty jednou z nejoblíbenějších prázdninových destinací, její filmová tvorba se pomalu dostává i do českého vysílání a kdo ví, v budoucnu se tato země možná stane i členem Evropské Unie.¹ Přesto, že se s Tureckem setkáváme velmi často, mnohým je kultura tohoto státu stále neznámá.

Tato bakalářská práce se bude zabývat svátky, slavenými v Turecku a jejich oslavou v tradici moderní společnosti. Toto téma jsem si zvolila proto, že je mi velmi blízké. V Turecku jsem strávila již více než pět let, a díky tomu, že jsem se na čas stala součástí turecké společnosti, získala jsem mnoho cenných informací a zkušeností. Turecká kultura, její zvyky a tradice pro mne mají osobité kouzlo. Proto jsem téma zvolila tímto směrem a zvolila pak přímo svátky, které se slaví v Turecku.

V českém jazyce není dostupná žádná publikace, která by se v nově výhradně tomuto tématu, podrobně se jím zabývala a přinesla jeho obsáhlý pohled. Zmínka o svátcích, slavených v Turecku se hojně vyskytuje jen v cestovatelských příručkách, encyklopediích i v publikacích zabývajících se Tureckem jako takovým, ale bohužel je její rozsah malý. V odborné literatuře, která se zabývá Tureckem je historického i politického rázu, literatura zabývajících se kulturou se v českém jazyce vyskytuje velmi málo a je celkem obtížné ji dohledat. Proto jsem se v této práci snažila využít

---

¹ dostupné z: <<http://www.klaus.cz/clanky/3035>> (10.3.2012)

především svých znalostí a zkušeností, získaných etnomytologií v této zemi a přátelství s Turky, abych mohla přiblížit tureckou kulturu a poskytnout souhrnné informace. Myslím si, že je Turecko jako země natolik atraktivní, a jeho kultura natolik zajímavá, že si zaslouží více než pouhou zmínku v turistických příručkách.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části.

První, teoretická část je zaměřena na podrobný popis svátků, slavených v Turecku. Tyto svátky jsou rozděleny do tří skupin - islámské svátky, sekulární svátky a svátky sezónní. V první kapitole se zabývám těmi nejdůležitějšími islámskými svátky pro sunnitské muslimy. Ostatní, drobné islámské svátky v průběhu své práce sice zmíním, ale nebudu se jimi podrobně zabývat. Ve druhé kapitole se věnuji sekulárním svátkům, ve třetí kapitole sezónním svátkům, do kterých jsem zařadila Nový rok, turecký svátek *Hıdırellez* a kurdský *Nevruz*.

Druhá, praktická část je výzkumem, ve kterém je objasněn postoj mladé turecké generace k islámským a sekulárním svátkům. Sezónních svátků se výzkumem vůbec netýká.

Cílem této práce je tedy podat ucelený pohled a podrobný popis svátků slavených v Turecku a poukázat na způsob jejich oslav v moderní turecké společnosti. Samotný výzkum by mohl vést k závěru, jak mladá generace přistupuje k tradicím a zvykům, provádějící tyto svátky; které z nich považují mladí Turci za důležité, a které mají pro ně význam marginální a pro...

V práci jsou významná cizí slova pomocí kurzívy a jejich význam je vysvětlen přímo v textu, popřípadě v poznámce pod čarou. Odkazy na použitou literaturu a internetové stránky jsou také uvedeny v poznámce pod čarou. V celé práci jsou použita originální turecká slova a názvy, bez českého přepisování. Ve studii jsem se opírala o texty v anglickém, tureckém a českém jazyce.

2 SVÁTKY SLAVENÉ V TURECKU

Populaci v Turecku tvoří z 99,7% muslimové.² Dvě třetiny muslimů náleží k sunnitskému směru, který se odvolává na Korán i na dochované výroky a rozhodnutí Proroka Muhammada. Další třetina patří ke směru šiitskému, který odvozuje všechnu duchovní moc od pokrevní příbuzných Proroka. V řadě z nich jsou Alevité, přívrženci liberálního proudu *Yıka*, kteří tvoří 20 % obyvatelstva dnešního Turecka. Od sunnitů se odlišují především tím, že se nemodlí pětkrát denně, o ramadánu se nepostí a nepodnikají ani pouť do Mekky. Co se týče svátků slavených v Turecku, to, co je důležité pro jednu skupinu, pro druhou učit nemusí. Zatímco svátky jsou pro sunnity důležitým základem oslav a tradice, které je provázejí samozřejmostí, šiitům je nedodržují a kladou důraz na své vlastní náboženské obřady, spojené s prvky křesťanství, zoroastrismu a zamanismu.³

Turecko je jedna z mála muslimských zemí, která je zároveň i zemí sekulární. A koliv je víra každodenní součástí života v řadě tureckého obyvatelstva, od politiky je náboženství striktně odděleno.⁴ Zákaz nošení zátek na hlavě na celé území země je tomu příkladem. Islám přestal být oficiálním státním náboženstvím od roku 1928 a turecký politický sekularismus je od té doby považován za nejdůležitější aspekt principu založení Turecka.

Svátky slavené v Turecku se tedy dají rozdělit na svátky islámské a svátky sekulární.

² dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/turecko/> (12.12.2011)

³ Pirický. *Podoby islámu v Turecku*: dostupné z: <http://www2.tf.jcu.cz/~klapetek/islamkombi8.pdf> (12.2.2012)

⁴ Pirický (2006:161)

2.1 ISLÁMSKÉ SVÁTKY

Islámské svátky jsou pohyblivé a řídí se islámským kalendářem. Islámský kalendář začíná každým rokem tímto dnem, kdy prorok Muhammad přišel z Mekky do Medíny, tedy v roce 622 našeho letopočtu.⁵ Islámský rok je lunární, má jen 354 dní. Je tedy přibližně o jedenáct dní kratší než rok sluneční, což způsobuje, že každý rok jsou islámské svátky o 11 až 12 dní dříve, než rok předchozí a v průměru za zhruba 33 let projdou všemi ročními obdobími. Islámský rok sestává z 12 měsíců, jejichž délka se stále pohybuje mezi 29 a 30 dny. Pro převod dat mezi islámským a křesťanským kalendářem slouží tabulky, avšak pro zjednodušení se v současnosti pro běžné datování i v muslimských zemích používá datování západního, gregoriánského kalendáře.⁶

Mezi nejvýznamnější islámské svátky patří v Turecku především Ramadán, Svátek sladkostí a Svátek obětí. Ke všem svátkům pak přistupují ještě další sváteční a postní dny. Kromě toho navíc slaví i památku svých svátků, kdy si připomínají narozeniny nebo smrt svých mučedníků.⁷

2.1.1 Ramadán

Ramadán (turecky *Ramazan*) je devátý měsíc islámského kalendáře, který představuje nejsvětější měsíc islámu. Trvá 29 až 30 dní a začíná v okamžiku, kdy se na obloze poprvé objeví první srpek Měsíce. Muslimové si připomínají, že na počátku tohoto měsíce bylo proroku Mohamedovi zjeveno první poselství. Ramadán je dobou pokání, duchovního růstu a intenzivních modliteb, kdy jsou muslimové Bohu blíže než obvykle.⁸

⁵ Encyklopedie Britannica (2009:303)

⁶ Ostánský (2009:105,106)

⁷ Kirsťe (2002:65)

⁸ dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/blizky-vychod/31717-zacina-nejvetsi-muslimsky-svatek-ramadan/> (12.12.2011)

Pst je tvrtým z p ti pilí islámu, a proto je povinností všech muslim , kte í jsou toho fyzicky i duzevn schopni. Od východu do západu slunce se musejí muslimové postit, tedy zdr0et se jídla, pití, alkoholu, kou ení i sexu.⁹ Proto0e je Turecko jednou z nejvíce ku áckých zemí na sv t , zvlázt pak zdr0et se kou ení je pro Turky velice obtí0né.¹⁰

N kte í muslimové jsou od p stu osvobozeni . islám omlouvá d ti do v ku puberty, t hotné 0eny, 0eny v období menstruace, 0eny kojící novorozence, osoby na cestách a také starzí osoby, které toho ze zdravotního hlediska nejsou schopni.¹¹ Lidé, kte í vykonávají povolání, p i kterém se postit nem 0ou, nap íklad piloti, jsou od p stu osvobozeni zvláztním dobrozdáním. Náhradou za to musí 0ivit chudé . po celý m síc musí jednomu chudému 0lov ku poskytovat základní potraviny jako sami sob . To ovzem v Turecku není v praxi b 0né.¹²

Ramadán je m síc milosrdenství a odpuzt ní. Lidé se k sob chovají jinak - poci ují hlubzí vzájemnou lásku, pomáhají si, jsou uctiví a zdvo ilí k samotnému Bohu, a sluzní k sob navzájem. V t chto dnech vládne mír a pokání. Vzichni si p ejí prokazovat dobro, zatímco zpatné pocity jsou odsunuty stranou. P i ramadánu se vzichni cítí více spojeni s Bohem, a jsou pozorní ve vztazích k ostatním i k sob samým. V ící pro0ívají pot zení z víry a radosti z dobrovolných modliteb. Ramadán má na muslimy úchvatný ú inek . vzichni muslimové, bez ohledu na jejich sociální postavení i fyzický stav se setkávají a sdílejí spolu ur itý druh hluboce pro0ívaného zt stí.¹³

První jídlo, které p eruzuje pst se nazývá *iftar*. K ve e i jsou pozváni p íbuzní i p átelé a poté, co zapadne slunce spole n hodují. Za íná se s etnými p edkrmy a polévkami, pokračuje hlavním jídlem a kon í dezertem. Mezi p edkrmy pat í všechny druhy lah dek, v závislosti na lokalit , zejména *pastırma* (suzené hov zí maso), *sucuk*

⁹ Kropá ek (2003:107)

¹⁰ Hooker (2003:268)

¹¹ dostupné z: <<http://www.wittistanbul.com/magazine/istanbul-during-ramadan/>> (13.12.2011)

¹² Kirste (2002:72)

¹³ dostupné z: <<http://www.fountainmagazine.com/article.php?ARTICLEID=492>> (13.12.2011)

(ko en ná klobása), sýry r zných druh , saláty, olivy, suzené datle, první ovoce a *pide* (turecký chléb). Lidé nejprve p eruzují p st sklenicí vody a poté datlí nebo olivou. O iftaru jsou podávány tradi ní turecká jídla jako *dolma* (rý0ová masová sm s zabalená v paprikovém lusku nebo lilku), *sarma* (rý0ová masová sm s zabalení v hroznovém listu), *etli kuru fasulye* (bílá fazole s masem), *pilav* (rý0e) a spousty dalších pochutin. Co se tý e dezert , podávají se všechny druhy sladkostí, avšak neodmyslitelnou sou ástí ramadánu je *baklava* (zákusek z listového t sta, medu a o ech) a *güllaç* (tenké pala inky namo ené do slazeného mléka nebo sirupu z r 0ové vody pln né o echy). Jezt p ed n kolika lety nebylo možné získat güllaç v 0ádném ro ním období, krom ramadánu.¹⁴ V dnešní dob u0 je ale v tzinou v prodejnách celoro n k dostání, a to p edevzím ve velkých m stech.

První ranní jídlo se jí p ed rozb eskem a nazývá se *sahur*. Není nábo0enským po0adavkem, ale spíše jen doporu ením, protože ten, kdo se dosyta nají, bude mít pak sílu po celý den. Všechno jídlo a pití musí být samoz ejm ukon eno p ed úsvitem, protože úsvit ozna uje za átek p stu. Pro ty, kte í jdou po sahuru zase spát musí být jídlo vybíráno opatrn . Je d le0ité, aby potraviny na sahur byly zdravé, nebyly p íliz t Oké, a ani p íliz slané, protože by po nich m l lov k 0íze . Zkrátka by m ly dostate n nasytit lov ka tak, aby vydr0el a0 do iftaru. První jídlo na sahur je v tzinou masové nebo zeleninové, dále se podávají nudle, *pilav* (rý0e) a jogurt nebo *börek* (pe ené nebo sma0ené pe ivo z listového t sta, pln né sýrem, mletým masem nebo zeleninou). Mezi nej ast jí nápoje pat í *ayran* (slaný jogurtový nápoj), aj i ovocné nápoje. V dnešních tureckých rodinách se ale na sahur dojírají v tzinou zbytky z p edchozího ve erního iftaru.¹⁵ Jídla, která jedí muslimové p ed svítáním, jsou spojena s dobrovolnou první ranní modlitbou. Ulice jsou tak brzy ráno plné lidí, kte í jsou na cest do mezeit, i se z mezeit vracejí.¹⁶

¹⁴ dostupné z: <<http://seattle.pointsllocal.com/story/seattle/486631/sugar-feast-is-the-traditional-cap-to-a-ramadan-meal-in-turkey>> (14.12.2011)

¹⁵ dostupné z: <<http://hollychase.com/ramazan-turkey/>> (14.12.2011)

¹⁶ dostupné z: <<http://www.fountainmagazine.com/article.php?ARTICLEID=492>> (14.12.2011)

Každé ráno během islámského měsíce ramadánu, chodí bubeníci ohlázovat mas na sahur. Hodinu a půl před tím, než začne svítat vyjdou bubeníci (tur. *ramazan davulcuları*) do ulic s cílem probudit spící muslimy v mas na sahur. Tedy mas, kdy si muslimové mohou dát poslední jídlo před svítáním a pak musí přestat jíst i pít.¹⁷

Tato tradice se drží už velmi dlouho, i když v dnešní době se spíše udržuje už jen na venkově nebo v regionech s konzervativním zím obyvatelstvem. Sahá až do doby osmanské, kdy lidé neměli budíky, a tak bubeníci procházeli ulicemi, aby je probudili. Nejen že bubnovali, ale zpívali i koledy (tur. *manı*). Mezi bubeníky panovala tvrdá konkurence. Vzhledem k tomu, že bubeníci z okruhu se shromažďovali v kavárnách, kde pak soutěžili ve zpívání dvojverší o nejlepšího zpěváka roku. Na konci ramadánu chodili od domu k domu vybírat peníze za služby, které během svatého měsíce poskytovali. Dnes jsou místní bubeníci v nichž regionech vybírání díky soutěžím, požadovaným městskou obcí. Uchazejí o soutěž o titul bubeníka ramadánu.¹⁸

Akoliv je tato stará tradice i dnes stále živá a prožívá se tak ramadánu v moderní době nádech historie, ne všem se to líbí. Debatuje se totiž o tom, zda by se nemělo bubnování zakázat s tím, že ruší obyvatelé (pozn. spíše nemuslimy nebo vládné muslimy) a již není nutné, protože lidé mají budíky. V nichž částech, například v distriktu *Gazipa* a v Antalyii, mají bubeníci již vyslovený zákaz bubnovat.¹⁹ Mnoho Turků je ale proti zákazu této staleté tradice a říkají, že bubeníci přinášejí duchovní aspekt staré doby a bubnování určitého rytmu v ulicích tak vytváří unikátní atmosféru.²⁰

---

¹⁷ Gözler (2003:158)

¹⁸ dostupné z:

<http://www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?load=detay&link=153673> (16.12.2011)

¹⁹ dostupné z: <<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/12299894.asp>> (16.12.2011)

²⁰ dostupné z:

<http://www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?load=detay&link=153673> (16.12.2011)

V dobách Osmanské říze byl ramadán slavnostním obdobím, kdy se lidé během dne postili a modlili k Bohu, zatímco za soumraku se těžili jídlu a zábav. Náboženské uctívání bylo spojeno s hudbou, veselím a hodováním doprovázeným tradiční stínohrou.²¹

Jako tomu bylo dříve, i dnes je ramadán časem oslav. Žije se spíše v noci než ve dne. Zatímco ve dne panuje na ulicích relativní klid a na která restaurace za řízení mají dokonce zavazeno, poté, co zapadne slunce začíná v Turecku pravý život. Lidé společně hodují a oslavují, scházejí se v restauracích i kavárnách, na ulicích je rušno a osvětlené mezity s nápisy *Ho geldin Ramazan* (Vítej ramadáne) jenom umocní okouzlující atmosféru svatého měsíce. Lidé chodí spát velmi pozdě, dlouho do noci se baví nebo se dívají na televizi, která vysílá speciální programy na ramadán.

A koliv v řtina turecké populace postdrží, existuje i velká skupina muslimů, kteří postnedrží vbec, nebo drží jen napl. Není proto neobvyklé vidět lidi, kteří vprběhu dne normálně jedí i pijí v restauracích. Podíl lidí, kteří během ramadánu nehladoví je vyšší ve městech na západě země.

V turistických střediscích v řtinou ani není poznat, že nějaký ramadán je. V řtina restaurací, kaváren a potravinových stánků je otevřená a na ulicích se běžně pije, jí i kouří. Proto je atmosféra během dne podobná, jako kdý jiný den, a cizinci si mnohdy ani zmně nevezimnou.

O ramadánu muslimové slaví takzvanou noc úradku (tur. *kadir gecesi*). Pro muslimy je tato noc velmi významná, protože v ní, že během této noci byly Mohamedovi seslány první verze Koránu.²² Přesné datum není známo, ale pravděpodobně zlo o lichou noc na konci ramadánu, proto se slaví z 26. na 27. noc ramadánu. V Koránu je noc úradku popsána jako lepší než tisíc měsíců (súra 97:3). Je tedy známo,

²¹ dostupné z: <<http://hollychase.com/ramazan-turkey/>> (16.12.2011)

²² Campo (2009:306)

Je jakákoliv činnost v této noci je lepší, než kdyby tak člověk činil po tisícím síc. A proto jsou během noci úradku mezity i nádvoří plné modlících se muslimů. Během této noci by muslimové nejen velebit Alláha, ale měli by i recitovat z Koránu a zamýšlet se nad jeho obsahem, usilovat o odpuzení svých hříchů, přemýšlet o sobě a hodnotit sám sebe, dlat zvládní prosby, a také trávit čas se svojí rodinou. Proto muslimové před touto nocí s rodinami společně ve e í po západu slunce a pak jdou do mezity, kde stráví modlitbami mnohdy celou noc.²³

2.1.2 Svátek sladkostí

Svátek sladkostí (turecky *seker Bayram*² nebo *Ramazan Bayramı*) je třídenní svátek, který začíná poslední den ramadánu západem slunce. Je to velice radostná událost, která oslavuje zavržení postního měsíce. V době svátku muslimové děkují Alláhovi za to, že jim umožnil překonat strasti ramadánu a prominul jim přestupky. Mimo jiné je i oslavou jídla a všeho, co si lidé museli během uplynulých třiceti dní odepít.²⁴ Turecký název *seker bayram*² původně znamenal děkovný svátek, dnes už se ale spojuje spíše s cukrovinkami (tur. *seker* = cukr), kterými se lidé před touto příležitostí navzájem obdarovávají.²⁵

V Turecku cukr a sladká jídla symbolizují štěstí a dobrou vůli, a každá speciální událost se neobejde bez sladkostí a cukrovinek. Sladké dezerty jsou totiž nezbytnou součástí každého jídla a symbolem pohostinnosti.

Tradičním tureckým dezertem je *baklava*. Jeho historie sahá až do 15. století, kdy se v kuchyni paláce Topkapı v Istanbulu našla úplně první zmínka o této delikatese. Baklava, rozšířená ve všech částech Osmanské říše, byla symbolem bohatství a dobrého vkusu. Podávala

²³ dostupné z: <<http://www.islamweb.cz/clanky/clanek.php?id=62>> (19.12.2011)

²⁴ dostupné z: <<http://www.wittistanbul.com/magazine/sugar-feast-or-seker-bayrami-the-end-of-ramadan/>> (19.12.2011)

²⁵ Kırste (2002:73)

se s oblibou p edevzím v sultánských palácích a v bohatých rodinách a nechyb la ani na 0ádné slavnostní hostin .²⁶

Velmi ásto se také host m nabízí *akîde* . bonbony, které ji0 od 16. století doprovázely ka0dou nábo0enskou i spole enskou událost. Poptávka po t chto bonbonech dokonce vzrostla do takové míry, 0e cukrá i nesta ili vyráb t *akîde* v dostate ném mno0ství. Bohaté 0eny posílaly koze t chto bonbon svým p átel m, porodním asistentkám, u itel m svých d tí a také svým bývalým zam stnanc m, kte í odezli z d vodu zakládání svých vlastních rodin. Vlída je zase rozd lovala mezi vojáky a sirotky.²⁷

Asi dva týdny p ed za átkem oslav se v obchodech nachystají regály plné r zných sladkostí, cukrárny zvýzí výrobu baklavy a dalzích tradi ních dezert a lidé pak stojí dlouhatánské fronty, aby jimi mohli své blízké obdarovat. Poslední den ramadánu to v Turecku vypadá podobn jako u nás 23. prosince.

Tento svátek toti0 áste n p ipomíná evropské Vánoce. A to nejen proto, 0e jsou ulice i obchody plné lidí, kte í hore n nakupují dárky. Zvlázt d ti mají z tohoto svátku velkou radost. Tradicí je toti0 nosit nové oble ení, a tak ho rodi e svým d tem kupují. Mnoho d tí je tak nadzeno, 0e si mohou obléci n co nového ji0 na první den svátku.²⁸

P edve er svátku se turecky nazývá *arife*. Je to p ldenní p íprava na svátek, kdy lidé uklízejí své domy a p ípravují tradi ní dezerty. Ka0dý u0 by m l mít v ten ve er vzechno nakoupeno a bonbony by m l mít p ípravené u vchodových dve í, aby jimi mohl obdarovat d ti.

První den svátku je pova0ován za nejd le0it jzí. B hem tohoto dne se nechodí do práce. Ťkoly, vládní budovy, pozty, banky a v tzina obchod je zav ených. Lidé se nejprve nasnídají, a pak p ichází as

²⁶ dostupné z: <<http://www.turecka-baklava.cz/historie.php>> (19.12.2011)

²⁷ dostupné z: <<http://seattle.pointsllocal.com/story/seattle/486631/sugar-feast-is-the-traditional-cap-to-a-ramadan-meal-in-turkey>> (19.12.2011)

²⁸ dostupné z: <<http://www.incirlik.af.mil/news/story.asp?id=123116432>> (19.12.2011)

na splnění další z muslimských povinností, a to rozdání almužny chudým.²⁹ Poté se muži odeberou do mešity ke sváteční modlitbě.³⁰ Je také tradicí, že dříve chodí od domu k domu a během hezkých svátků, především za odměnu dostávají od sousedů a příbuzných sladkosti.³¹

Protože je tento svátek především rodinnou událostí, rodiny tráví čas pohromadě. Důležitá je úcta ke starší generaci, proto se na dárky úcty starším lidem líbají ruce a následně přikládají na čelo.

Po zbytek svátku lidé navštíví své příbuzné a přátele. V tuzemsku návštěvy netrvají příliš dlouho, v průměru deset až patnáct minut, ale není ani výjimkou trávit u příbuzných i přátel několik hodin. Během návštěv jsou hostům nabízeny sladkosti a turecká káva. Turci, kteří nemohou své blízké navštívit alespoň osobně, telefonicky, nebo posílají sváteční pohlednice.

Především dříve takovéto návštěvy milují. Nejraději by navštívili co nejvíce starších příbuzných, protože je tradicí, že jim dávají kapesné. Dříve tak během návštěv nasbírají peníze, které pak mohou libovolně utratit. V těchto dnech pro ně totiž neexistují žádná omezení, kolik peněz utratí a jak.³²

Protože v těchto dnech lidé hodně cestují, doprava je komplikovanější než obvykle. Veřejná doprava jezdí méně často, protože dodržuje sváteční jízdní řád. Městská doprava také během svátku často jezdí zdarma, což činí tak populární spoje jezdícími. Často se tak stává, že autobusy pak nestaví ani na významných zastávkách, kde čekají další zástupy lidí, ale staví jenom pro vystupující.³³

²⁹ dostupné z: <<http://www.wittistanbul.com/magazine/sugar-feast-or-seker-bayrami-the-end-of-ramadan/>> (19.12.2011)

³⁰ Gözler (2003:209)

³¹ dostupné z: <<http://m.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/135576-sladke-svatky/>> (19.12.2011)

³² dostupné z: <<http://www.incirlik.af.mil/news/story.asp?id=123116432>> (19.12.2011)

³³ dostupné z: <<http://www.wittistanbul.com/magazine/sugar-feast-or-seker-bayrami-the-end-of-ramadan/>> (19.12.2011)

Turci během svátku nezapomínají ani na země. Ke zdejším zvyklostem nepatří starat se o náhrobky pravidelně, jako je tomu u nás, proto turecké hřbitovy nebývají příliš zaplněné. Ale co se týče svátků, je i tady plno, podobně jako u nás o Dužičkách.³⁴

2.1.3 Svátek obětí

Svátek obětí (turecky *Kurban Bayramı*) je považován za nejvýznamnější islámský svátek. Trvá pět dní od konce ramadánu a trvá čtyři dny. Ukončuje také pouť do Mekky, která je jedním z pilířů islámu.³⁵ Samotné slovo *kurban*, znamená v islámské terminologii **oběť Bohu**. Proto je tento svátek důkazem naprosté oddanosti lidí k Bohu a připomíná se mu velkým stupněm čistoty.

Podobně k tomuto svátku dává vyprávění o Abrahamovi a jeho synovi Izákovi, zachycené jak v Bibli (kniha Genesis, kapitola 22) tak v Koránu (súra 37, 100n). Bůh v něm žádá Abrahama, aby mu obětoval svého syna Izáka na znamění důvěry a poslušnosti. Právě ve chvíli, kdy se Abraham chystá syna nejen usmrtit se Bůh dít te jako oběť zrád. Abraham pak obětuje berana, kterého zahlédne v kovárně, místo svého syna.³⁶ Právě Abrahámová oběť berana Bohu se stala připomínkou tohoto svátku; symbolem, jež muslimové po celém světě napodobují již stovky let.

Podle přesvědčení muslimů je rodina povinna Bohu zvířecí obětovat, a to v závislosti na její ekonomické situaci. Proto několik týdnů před svátkem nastávají obchody pro obchodníky s dobytčím. Dobytek z celé Anatólie je převozen do velkých měst a prodává se na ulicích ve velkém množství.³⁷

³⁴ dostupné z: <<http://m.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/135576-sladke-svatky/>> (19.12.2011)

³⁵ Esposito (2011:36)

³⁶ Bible(1996: Genesis, kap. 22)

³⁷ Gözler (2003:210)

Obtávání je velmi nákladnou záležitostí a proto na ní některé rodiny zetří celý rok. Pro obtávání zvířat platí píšná pravidla. musí být nejmén jeden rok stará a zdravá.³⁸ Kupují se kozy, ovce, krávy i býci. Nkte í býci váží a0 1,2 tuny a stojí a0 1 500 tureckých lir (v p epo tu 150 000 korun eských). Ty si m 0e ale dovolit jenom velmi bohatá rodina. Menzí bý ci, zhruba o 300 kg, p ijdou zákazníka na 500 tureckých lir (5000 korun eských). Nejvhodn jzí dobytek k obtování je tedy koza nebo ovce, a to proto, 0e jsou mnohem levn jzí. I tak za jednu ovci zákazník zaplatí asi 600 lir (6000 korun eských). Obtování je povinné pro ka0dého, kdo na to má. Podle Turk je bohatý ten, kterému z stane po ode tení všech dluh majetek 8000 tureckých lir (80 000 korun eských). Ka0dý takový muslim by pak m l 0ivé zví e koupit. Nej ast ji ale jedno zví e kupuje zirá rodina.³⁹

Obtání zví e je p ipraveno k obtování u0 od samotného rána. Nej ast ji pak v pr b hu prvního dne svátku, a to kdykoliv, je pak obtováno jedním lenem rodiny.⁴⁰

Samotné obtování zví ete má svá pravidla. Zví e se d íve zdobilo a ozna ovalo henou, dnes u0 se tato tradice ale moc nedodr0uje a zví e je rovnou p ivedeno na místo, kde se obtuje. Svá0ou se mu nohy, nato í se sm rem k Mekce, jeho o i jsou zakryty rouzkou, a zví e se pak usmrtí za pronesení slov *±Alláhu akbar±* (B h je velký).⁴¹ Maso je rozd leno do t í ástí. Jedna t etina z stává v rodin , druhá p ipadne soused m a p átel m, a t etí se rozdá chudým. Proto se také svátek slaví. Má p edevzím stírat rozdíly mezi chudými a bohatými.⁴² Vlastním vrcholem je společná hostina, kdy se celá rodina, mnohdy i celé p íbuzenstvo sejde u stolu. Ženy společn nejprve uva í a p ipraví bohatou hostinu. Krom masa se podává pilav, salát, zelenina a nesmí chyb t ani sladký dezert.⁴³

³⁸ dostupné z: <http://www.turkeyforyou.com/travel_turkey_kurban_bayram> (19.12.2012)

³⁹ dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_zprava/971208> (6.1.2012)

⁴⁰ dostupné z: <<http://www.turkishodyssey.com/turkey/culture/holidays.htm>> (6.1.2012)

⁴¹ Gözler (2003:211)

⁴² dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_zprava/971208> (6.1.2012)

⁴³ Kirste (2002:73,74)

Jednotlivá místa již poskytují prostory, kde se zvířata mohou obětovat. Turecká vláda nedávno zakázala obětovat zvířata na veřejných místech, jako jsou hřiště a parky, ale přesto nelze vynutit přesné dodržování tohoto zákazu. Proto lze často vidět obětování zvířat přímo na ulici, v zahradách domů a na balkonech, především v průběhu prvního dne svátku.⁴⁴

Existuje ale i další způsob, jak oběť splnit, aniž by se muselo obětovat zvířete. Turci posílají určitý finanční obnos na útuř zných organizací a ty jdou ve prospěch chudých rodin a charitativních zařízení.⁴⁵

Lidé před svátky hodně nakupují. V ulicích i obchodech je tak více lidí než obvykle. Můžeme se tak setkat přímo s davy, které horlivě nakupují dárky a sladkosti pro své blízké. Ve velkých obchodních domech jako je *Migros* nebo *Tansa* můžeme vidět pyramidy postavené z bonboniér, dárkových kazet a bonbonů. Také se prodávají speciální krabice s jídlem *Kurban Paketi* (balíček na Kurban), určené ke konzumaci právě na tento svátek. Den před samotným začátkem svátku (*arife*) lidé obvykle kupují nové oblečení, protože je tradicí se na něj co nejlépe obléknout. Vaří se různá jídla, uklízí se domy a lidé se tak připravují na hosty, kteří je přijdou navštívit.⁴⁶

Během svátku se po etné rodiny navštívují. A zvláště tato tradice je pro Turky velmi důležitá. Studenti, kteří studují v jiném městě jezdí zpět domů, aby mohli být se svými rodinami. Především mladší lidé navštívují starší. Cestují za svými blízkými, ojířícími i tisíce kilometrů daleko, aby s nimi mohli být alespoň jednou v roce. Velké vzdálenosti, finanční prostředky a časová náročnost lidem mnohdy překáží v tom, vidět své blízké tak často, jak by si přáli.

⁴⁴ dostupné z: <http://www.turkeyforyou.com/travel_turkey_kurban_bayram> (7.1.2012)

⁴⁵ dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_zprava/971208> (7.1.2012)

⁴⁶ dostupné z: <<http://www.turkishodyssey.com/turkey/culture/holidays.htm>> (7.1.2012)

Práv vysoká migrace obyvatelstva během svátku je často potíží. Centrum i všechny silnice vedoucí z města jsou ucpané, tvoří se dlouhé kolony a městská doprava kolabuje.⁴⁷

Na první den svátku se vstává velmi brzy ráno. Lidé se obléknou do nového a většina mužů jde na ranní modlitbu do mešity, která je velmi důležitá, protože *imám* připomíná Abrahámovu oběť. Před modlitbou by se nemělo nic jíst a po modlitbě by se jako první mělo jíst maso z obětího zvířete.⁴⁸ Dominantou těchto dní je mír, proto se lidé snaží podporovat bratrství a dobrou vůli mezi všemi. Po modlitbách v mešitě si každý navzájem přeje hezké svátky.

Další fáze slavnostního dne nastává poté, co se začnou navzájem navštívovat po etné rodiny a přátelé. Když hosté přijdou, na výraz úcty se starším líbají ruce. Hned po přivítání následuje většinou *yi bayramlar!* (Hezké svátky!), dávají si dárky a pak je jim hostitelem nabídnut sladký dezert a čaj. Děti jsou obdarovány sladkostmi a společně s nimi dostávají i malé kapesné.

Dalším místem, které lidé navštívují jsou hřbitovy, kde jsou pohřbeni zemřelí členové jejich rodiny. Přináší květiny a ve jménu zemřelého pak recitují sůry z Koránu.

Oslavy a návštěvy nekončí hned prvním dnem, ale samozřejmě pokračují i následující dny. Banky, školy a administrativní budovy jsou zavazeny po celou dobu trvání svátku, zatímco většina supermarketů, obchodů a restaurací je otevřena. V restauracích i kavárnách přinázejí zákazníkům s objednávkou i bonbon. Lidé si na ulicích navzájem přejí hezké svátky a to nejenom ti, kteří se znají, ale není výjimkou popřát i tchánovi, který se stará o úklid města a vidíte ho první v životě.

⁴⁷ dostupné z: <<http://www.turkishodyssey.com/turkey/culture/holidays.htm>> (8.1.2012)

⁴⁸ Yava (2009:105)

Pokud jde o zábavu, je tento svátek poněkud nevýrazný.⁴⁹ Jak uvádí Eriş D. Enerdem (2010),⁵⁰ svátek, který připraví o život v Turecku přibližně 2,5 milionu kusů dobytek ročně, jako dříve účty lovků k Bohu, vyvolává pochybnosti nejen u vegetariánů v Turecku, kteří se během svátku ocitnou v těžké situaci mezi svou vírou a svými stravovacími návyky, ale i u lidí, kteří běžně jedí maso. Rituál porážky mnoha zvířat na Svátek obětí se stal kontroverzním tématem. Některí totiž tvrdí, že příběh o Abrahamově oběti, z něhož tradice vychází, vlastně zdrazuje důležitost zvířat; obětování zvířete nemá žádnou hodnotu nebo obětování dítěte. Vegetariáni a mnoho dalších lidí, smýšlejících v tomto duchu, bojují za práva zvířat nejen o Svátku obětí, ale neustále. Pokud lidé ale opravdu věří, že obětováním zvířat plní své náboženské povinnosti, pak to musí být provedeno řádně. Především mimo dohled dětí, aby nedošlo k vytvoření citové i duševní újmy a samotné obětování musí způsobovat minimální úroveň fyzické nebo psychické bolesti.

Dalším problémem je také to, že během svátku lidé zraní, a v horším případě přijdou dokonce o život. A to právě kvůli vydatným zvířetím. Často se totiž stává, že právě zakoupená zvířata majitelé uprchnou, ve snaze zachránit si svůj holý život. Lidé pak mají potíže splazená zvířata chytit a sami se při tom zraní, nebo je zraní sama zvířata. Zatímco islámská média informovala o výhodách obětí zvířat s tím, že oběti krmí velký počet chudých a hladových, hlavní turecká média psala o krvavé a traumatické praxi, která byla prováděna před zraky dětí. Některí nezkušení lidé, bez vhodných nástrojů k obětování, pak mučení zvířat ukončili zraněním sebe samých.⁵¹

---

⁴⁹ Gözler (2003:211)

⁵⁰ dostupné z: <<http://www.hurriyetdailynews.com/default.aspx?pageid=438&n=vegetarians-voice-to-defend-animal-rights-2010-11-12>> (8.1.2012)

⁵¹ dostupné z: <http://www.thememriblog.org/turkey/blog_personal/en/4245.htm> (8.1.2012)

2.1.4 Drobné islámské svátky

Tyto drobné sváte ní dny nejsou kalendárními svátky, a tak jim Turci nep ikládají takovou d le0itost jako Ramadánu i Svátku ob ti. adí se sem p t muslimských sváte ní ch nocí, v ture tin známé jako *kandil* (lampa, sv tlo). P i t chto nocích jsou mezity a minarety nále0it osv tleny. Tato tradice má ko eny ji0 v dob Osmanské íze, kdy sultán Selim II. nechával osv tlovat minarety proto, aby oznámil svaté noci ve ejnosti.⁵²

- *Mevlid Kandili* (Narozeniny Proroka Muhammada)
- *Regaip Kandili* (Po etí Proroka Muhammada)
- *Miraç Kandili* (Prorokova no ní cesta a výstup do nebes)
- *Berat Kandili* (Den odpuzt ní)
- *Kadir Gecesi* (Zjevení Koránu Proroku Muhammedovi)

Dále se sem adí:

- *A ure günü* (P ipomínka Husajnovy mu ednické smrti)
- *Hicri Yıba* ² (Nový rok hid0ry)

---

⁵² dostupné z: <<http://www.mymerhaba.com/Kandil-in-Turkey-122.html>> (8.1.2012)

2.2. NÁRODNÍ SVÁTKY

Turecké národní svátky, oproti těm islámským, mají pevné datum. Protože jsou Turci vlastenci, které těm silná národní hrdost, oslavy tureckých svátečních dnů probíhají ve stejném duchu. Před státními svátky se v celém Turecku vyvíjí obrovské množství státních vlajek a podobizen Atatürka, zakladatele Turecké republiky. Na státních budovách jsou vidět vlajky obrovských rozměrů, zatímco menší vlajky vyvíjí lidé ze svých oken, balkonů a nechybí ani na dopravních prostředcích, a to jsou to osobní automobily nebo *dolmuze*.⁵³ Během státních svátků jsou úřední budovy a banky uzavřené a nechodí se ani do práce. Ve velkých městech jako je Ankara, Istanbul nebo Izmir jsou pořádány festivaly s bohatým programem – lidové tance, soutěže, pouliční vystoupení, doprovázené hudbou současných tureckých popových i rockových hvězd.⁵⁴

2.2.1 Den nezávislosti a Den dětí (23. duben)

V tento den, zvaný Den nezávislosti a zároveň Den dětí (tur. *Ulusal Bayram*² ve *Çocuk Bayramı*), si Turci připomínají první setkání Velkého národního shromáždění (tureckého parlamentu), které se konalo 23. dubna 1920 během války Turecka za nezávislost. Mustafa Kemal Atatürk tehdy na shromáždění vyhlásil důležité kroky směrem k vybudování nového státu po tom, co byla poražena Osmanská říše.⁵⁵

Tento svátek je výsledkem odvahy Atatürkova národa bojovat s hrozbou imperialismu a vymanit se tak z její nadvlády. V den, kdy probíhal ceremoniál Velkého národního shromáždění, byla dána přednost dětem. V tuzina těchto dětí totiž v době dlouhotrvajících válek

⁵³ dolmu – turecký dopravní prostředek podobný minibusu, který jezdí krátké trasy a lidé nastupují i vystupují podle své potřeby. Zastávky jsou na znamení.

⁵⁴ dostupné z: <<http://www.turecko.org/turecko.html>> (19.1.2012)

⁵⁵ dostupné z: <<http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/national-sovereignty-children-day>> (19.1.2012)

ztratila otce. Proto bylo také Atatürkovým nejvtím páním, aby byla republika svána jejím dtem.⁵⁶

Protože turecká vláda v roce 1935 spojila dvě události do jednoho dne, je tento den zároveň i Dnem dítí a dtské slavnosti se konají po celé zemi. Vzhledem k tomu, že M.K. Atatürk v noval Tureckou republiku dtem, si v tento den mohou turetí zkoláci sednout do parlamentu, symbolicky zemi vládnout a volit svého prezidenta. Turecké rozhlasové i televizní společnosti poádají od roku 1979 mezinárodní dtské festivaly, kdy do Turecka p ijí0dí d tí ve v ku od 8 do 14 let a na týden se ubytují v tureckých rodínách a ú astní se ady atrakcí, které jsou ukon eny Slavnostním p edstavením 23. dubna. Mnoho lidí se ú astní oslav a kladou v nce u památník zakladatele Turecké republiky, M. K. Atatürka. Nejvtí slavnost se koná v Atatürkov mauzoleu v Anka e.⁵⁷

2.2.2 Narozeniny M. K. Atatürka a Den sportu a mládeje (19. kv ten)

Tento svátek (tur. *Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı*) má hned n kolik d le0itých význam pro turecký národ.⁵⁸ Za prvé je to den, kdy M. K. Atatürk p ijel do p ístavního m sta Samsunu v roce 1919, aby vyhlásil válku za nezávislost.⁵⁹ Za druhé se 19. kv tna slaví Atatürkovy narozeniny, a koliv p esné datum jeho narození není známo. A za t etí, turecká vláda na p ání Atatürka v roce 1939 tento den vyhlásila jako Den sportu a mláde0e.

V rámci p íprav na oslavy mladí turetí sportovci nesou národní vlajku ze Samsunu, ernomo ského p ístavu, kde se vylodil M. K. Atatürk za ú elem vyhlázení války, do Ankary, hlavního m sta zem . Maratón

⁵⁶ *Cumhuriyet dönemi kültürel miraslar,m,zdan 23 Nisan Çocuk bayram*, dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en> (27.3.2012)

⁵⁷ tamtéfl

⁵⁸ dostupné z: <http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/ataturk-youth-sport-day> (19.1.2012)

⁵⁹ Kreiser, Neumann (2008:189)

obvykle trvá asi deset dní a turecký prezident pak přijímá vlajku na slavnostním ceremoniálu 19. května.

V tento den je vyvězeno velké množství vlajek a obřích obrazů zakladatele novodobého státu, symbolem je obraz Atatürka na lodi, vyplouvající do Samsunu. Lidé chodí pokládat věnce k památníkům M. K. Atatürka a po celém Turecku se konají různé sportovní akce, jako třeba soutěže a přebory škol.⁶⁰

2.2.3 Den vítězství (30. srpen)

Den vítězství (tur. *Zafer Bayramı*) je dnem, kdy se oslavuje vítězství nad Řeky. 30. srpna 1922 byla totiž vybojována rozhodující bitva v oblasti Afyonu v Dumlupınaru (oblast Kütahya, západní Turecko), která určila celkový výsledek turecké války za nezávislost, která probíhala mezi léty 1919-1923.⁶¹ Válka za nezávislost je v turecké historii důležitým bodem.⁶²

Turečtí vojáci tímto vítězstvím znovu získali oblast Smyrny (dnešní Izmir) 9. září 1922 a tímto skončila řecká invaze, která trvala téměř tři a půl roku. Část řeckého obyvatelstva byla spolu s řeckými vojáky nucena Smyrnu opustit a hledat útočiště v okolních řeckých ostrovech. Zbytek řecké odešel pak v roce 1923, kdy proběhla výměna obyvatel mezi Tureckem a Řeckem, která byla součástí Lausanské dohody.⁶³

Turecký národ bojoval o svou existenci pod vedením M. K. Atatürka a 30. srpen se stal jejich novým záštitkem.⁶⁴

Přestože zahraniční síly Turecko opustily natrvalo až na podzim roku 1922, datum 30. srpna bylo Turky přijato jako datum vítězství tureckých vojsk. Den vítězství byl poprvé slaven ve tchto

⁶⁰ dostupné z: <<http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/ataturk-youth-sport-day>> (19.1.2012)

⁶¹ Kreiser, Neumann (2008:193)

⁶² Öztürk (2006:141)

⁶³ Wanner (2009:218-224)

⁶⁴ dostupné z: <<http://www.tccb.gov.tr/speeches-statements/344/80592/august-30-victory-day.html>> (2.2.2012)

tureckých městech . v Anka e, Izmiru a Afyonkarahisar a to 30. srpna 1923. Státním svátkem se stal a0 v roce 1935, a dnes u0 se slaví po celé zemi.

Mnoho lidí v Turecku dnes slaví Den vít zství tím, 0e navzt vuje vojenské p ehlídky, které se konají v mnoha velkých městech po celé zemi. Vzdušné síly se p ipojují k oslavám p edvád cími lety, p i em0 trysky zabudované v t chto letadlech zanechávají na obloze červenou a bílou stopu, symbolizující tureckou vlajku. Obyvatelé a majitelé obchod zdobí svá okna a výlohy národními vlajkami a obrazy Atatürka a státní ú edníci absolvují ob ad u Atatürkova mauzolea v Anka e. V tento den se konají slavnostní pr vody a dalzí akce tureckých ozbrojených sil.⁶⁵

Konec ecké invaze se slaví s velkou pýchou a nadzením v Izmiru 9. zá í jako Den izmirské nezávislosti. 9. zá í je toti0 jedním z nejd le0it jzích mezník turecké historie. Izmi ané vzdávají poctu Atatürkovi jako osvoboditeli Izmiru a oslavy tohoto dne probíhají podobn jako práv na Den vít zství.⁶⁶

2.2.4 Den republiky (29. íjen)

Den republiky (tur. *Cumhuriyet Bayramı*) je výro ím vyhlázení Turecké republiky, ke kterému došlo v roce 1923. Po vít zství Turecka ve válce za nezávislost turecký parlament vyhlásil nový turecký stát jako republiku a Mustafa Kemal Atatürk byl prohlázen prvním prezidentem. V roce 1923 byla také p ijata nová ústava, která nahradila ústavu z Osmanské íze.

⁶⁵ dostupné z: <<http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/victory-day>> (2.2.2012)

⁶⁶ Kurtulu - 9 Eylül (2011:2)

Tento den samotný zakladatel moderního tureckého státu M. K. Atatürk prohlásil za nejdelší svátek v Turecku během svého projevu 29. října 1933 na 10. výročí založení republiky.⁶⁷

Symbolem tohoto dne jsou státní vlajky a podobizny Atatürka, visící po celé zemi. V tento den mohou mít také veřejné projevy turečtí politici. Mnoho lidí jezdí na místní stadiony, kde se konají různé představení v nově Dni republiky. Během takovýchto představení se čte poezie, hrají divadelní scénky a tančí tradiční turecké tance.⁶⁸ Vzpomínkové akce začínají obvykle každým rokem v 1 hodinu odpoledne a to 28. října.⁶⁹ Ve večerních hodinách se pak konají tradiční průvody s vlajkami a hudebními skupinami, zakoněné ohňostrojem. Den republiky je zároveň i dnem, kdy si Turci připomínají M. K. Atatürka s láskou a respektem. Pokládají dokonce k Atatürkovým památníkům nebo navštíví jeho mauzoleum v Ankarě.⁷⁰

2.2.5 Výročí smrti M. K. Atatürka (10. listopad)

Tento den sice (tur. *Atatürk'ün Anma Günü*) není oficiálním státním svátkem, přesto je pro turecký národ velmi důležitým. Je totiž vzpomínkou na úmrtí zakladatele moderního tureckého státu, Mustafy Kemala Atatürka.

Atatürk, narozen v roce 1881 v Soluni (tehdy ještě osmanské), byl turecký armádní důstojník, zakladatel Turecké republiky a zároveň její první prezident. Stal se známým především jako velice schopný vojenský důstojník během 1. sv.v. Ve válce za nezávislost vedl turecké vojsko a poté, co založil provizorní vládu v Ankarě porazil síly poslané Spojenci. Jeho úspěšné vojenské kampaně vedly k osvobození země a ke zřízení

⁶⁷ The Gate Dergisi (2011:40)

⁶⁸ dostupné z: <<http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/victory-day>> (2.2.2012)

⁶⁹ The Gate Dergisi (2011:40)

⁷⁰ dostupné z: <<http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/victory-day>> (2.2.2012)

Turecké republiky.⁷¹ Na d kaz vd nosti pak dostal p ízvisko Atatürk (tur. *Atatürk* znamená Otec Turk).⁷²

B hem své prezidentské funkce se Atatürk pustil do programu politických, hospodá ských i kulturních reforem. Snažil se o p em nu bývalé Osmanské íze v moderní, demokratický a sekulární stát. Zásady Atatürkových reforem, na kterých bylo zaloeno moderní Turecko jsou ozna ovány jako Kemalismus.

M. K. Atatürk zem el v 9 hodin ráno a 5 minut 10. listopadu 1938 v paláci *Dolmabahçe* v Istanbulu. Práv v 9:05 si turecký národ ka0dý rok 10. listopadu p ipomíná jeho úmrtí . na pár minut se zastaví život celé zem , dr0í se 2 minuty ticha a lidé vzpomínají na svého optce0⁷³

Pro turecký národ je M. K. Atatürk nejd le0it jzí osobou historie a zároveň i moderní doby. Turci na svého zakladatele nevzpomínají jen v tento den, ale je celoro n p ipomínán mnoha památníky v celém Turecku; jsou po n m pojmenovány ulice, zkoly, letizt , mosty, stadiony a mnoho dalzích míst. Jeho sochy byly postaveny ve vzech tureckých m stech a v tzina m st má k n mu i sv j vlastní Atatürk v pomník. Jeho tvá a jméno jsou vid t i slyzet po celém Turecku, jeho portrét visí ve vzech ve ejných budovách, ve zkolách i t ídách, je na zkolních u ebnicích i tureckých bankovkách a i v domovech mnoha tureckých rodin.⁷⁴

Turci svého zakladatele pova0ují za velkou autoritu a nedají na n j dopustit. V roce 1951 vydal turecký parlament zákon (odst. 5816) zakazující slovní urá0ku jeho osoby nebo ni ení p edm t , které ho reprezentují.⁷⁵ Vymezení mezi kritikou a urá0kou bylo definováno jako politický argument a provedení zákona bylo p id leno v lánku 5 ministru práv namísto státního zástupce. Byla vytvo ena i speciální vláda ur ená k vypov zení webových

⁷¹ dostupné z: <<http://www.turkishweekly.net/news/126162/turkey-commemorates-great-leader-ataturk.html>> (23.2.2012)

⁷² The Gate Dergisi (2011:39)

⁷³ dostupné z: <<http://www.turkishweekly.net/news/126162/turkey-commemorates-great-leader-ataturk.html>> (23.2.2012)

⁷⁴ Navaro (2002:1966199)

⁷⁵ Alexander (2007:137)

stránek, které tento zákon poruzují.⁷⁶ V roce 2007 byly blokovány webové stránky YouTube, Geocities a několik dalších blogů tureckým soudem z důvodu porušení tohoto zákona. Zákaz v zemi YouTube trval 30 minut jako odplata za tyto i videa o Atatürkovi.⁷⁷ V roce 2010 francouzská nezisková organizace Reportéři bez hranic prohlásila, že turecké zákony na ochranu paměti Atatürka jsou v rozporu s platnými normami EU svobody projevu ve sdělovacích prostředcích.⁷⁸

---

⁷⁶ Zürcher (2004: 142)

⁷⁷ dostupné z:

<http://www.theregister.co.uk/2010/11/02/google_reposts_ataturk_insulting_youtube_videos/>
(24.2.2012)

⁷⁸ dostupné z: <<http://en.rsf.org/turkey-time-to-break-out-of-legislative-01-12-2010,38933.html>>
(24.2.2012)

2.3 SEZÓNÍ SVÁTKY

2.3.1 Nový rok (1. leden)

Nový rok (turecky *Yılbaşı*) je jedním z nejpůvodnějších svátků v Turecku. Slaví se 1. ledna a oslavy probíhají podobně jako v jiných zemích.

Tradičním symbolem Nového roku je stromek s ozdobami, Santa Claus i rolňky, jako u nás na Vánoce. Už od prosince jsou obchodní domy náležitě vyzdobeny a nabízejí širokou škálu různých ozdob, včetně stromků i svíček se silvestrovským motivem. Tradicí je také večeře s rodinou a také velmi oblíbená novoroční loterie, která slibuje velké peníze (tur. *Milli Piyango*). Mnoho lidí sní o lepší budoucnosti a proto stojí i v mrazivém počasí dlouhé fronty, aby si vybrali ten správný los. Losování probíhá 31. prosince večer, kdy televizní stanice vyhlazují vítěze v přímém přenosu. Do některých rodin se dostává i tradice dávání dárků, pravděpodobně importovaná z evropských zvyků Vánoc.

Hotely, kluby a restaurace nabízejí na Silvestra zábavný program, slibující vystoupení tureckých popových i rockových hvězd, ale v těchto místech vyžaduje včasnou rezervaci. Některí lidé slaví doma, hrají hry a dívají se na televizi, která vysílá speciální silvestrovský program a pak jdou pozdě večer 31. prosince do městských center sledovat ohňostroj. Silvestr končí odpovídáním, které oznamuje příchod nového roku, slavnostním přítiskem a přáním si zůstání nového roku (tur. *Yeni yılınız kutlu olsun*). Oslavy pokračují až do rána. 1. ledna je volno, vzechno je zavazeno a lidé odpovídají po prohrané noci nebo navštíví příbuzné.⁷⁹

⁷⁹ dostupné z:

<http://www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?load=detay&link=196985> (24.2.2012)

2.3.2 Hıdırellez (6. květen)

Hıdırellez patří k nejvýznamnějším sezónním festivalům v Turecku. Oslavuje příchod jara a probuzení přírody. Slaví se po celé Anatolii a připadá na 6. května, což je považováno za první den letního období. Oslavy začínají již ve čtvrtek 5. května a trvají po dva následující dny.⁸⁰

Ačkoli tento velký jarní festival patří k nejdelším dnům v roce hned po předepsaných muslimských obřadech, v odborném knižním průvodci po Turecku o něm neexistuje ani zmínka a jen málo lidí má o něm nějaké povědomí. Svátek *Hıdırellez* totiž probíhá mimo hlavní turistickou sezónu.

Existuje mnoho teorií o původu tohoto svátku. Některé tvrdí, že patří k předislámské turecké kultuře a pohanským kultům Střední Asie, zatímco další tvrdí, že má *Hıdırellez* kořeny u starých mezopotamských a anatolských civilizací. Proto není možné popisovat tento svátek jen jedné kultuře. Je známo, že různé rituály a ceremonie byly prováděny s příchodem jara a léta pro různé bohy v Mezopotámii, Íránu, Anatolii i Turecku již od pradávna.⁸¹

Podle velmi staré tradice se právě 6. května setkali dva proroci *Hızır* a *Ilyas*, aby se napili vody života. *Hızır* byl ochránce života na zemi a *Ilyas* ochraňoval vze, což bylo ve vodě. *Hızır* čas od času putoval mezi lidmi, pomáhal jim v nesnázích, přinášel hojnost a zdraví a stal se tak symbolem jara a nového života. Z prorockých jmen *Hızır*-*Ilyas* pak díky lidovému náešení vznikl název samotného svátku *Hıdırellez*.⁸²

V Turecku je víra v proroka *Hızıra* značně rozšířená. Jeho identita, místo a čas kdy skutečně žil ale nejsou jisté. Lidé mu připisují mnoho vlastností, a víří, že vodu na jaře se vydává mezi lidi, aby jim pomohl řešit problémy. Přináší také spoustu bohatství a hojnosti tam, kde se zastaví,

⁸⁰ *Amuca kabilesinde Hıdırellez geleneklerimiz*

dostupné z: <http://www.hbydergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en> (24.2.2012)

⁸¹ *VELbloud ó Turecko* (3/2011:10,11)

⁸² Gözler (2003:211)

přinází lék těm, kteří se trápí a jsou nemocní, pomáhá rostlinám k růstu a zvířatům k množení a je symbolem ztížení.

Hidrellez byl ještě poměrně nedávno aktivně slaven po celé zemi. Dnes už se tento svátek a tradice s ním spojené udržují ve své původní podobě hlavně na venkově a v menších městech, podobně jako u nás Velikonoce.⁸³ Lidé se na oslavy připravují předem. Den před tímto svátkem si kupují nové oblečení a uklízí své domy od shora dolů, protože v í, že Hidrellez by je nenavštívil, kdyby nebyl dříve čistý. Oslavy jsou prováděny především v zelených a zalesněných místech, blízko vodních zdrojů a nebo posvátného místa.⁸⁴ Charakteristickými znaky tohoto svátku jsou mořská zelená, keřová a oheň.⁸⁵

Tento svátek je také spojen s mnoha zajímavými tradicemi:

- 1) V předvečer Hidrellezu, 5. května, by na všech dveřích měla být zavězena první kopřiva nebo zípková vřetovka. V í se, že takto do domu nepřijde zlo ani neštěstí, protože by „přichozího“ kopřiva kousla do ruky a zápek by ho popíchal.
- 2) Po tom, co jsou dveře zaopatřeny proti zlým silám, se připraví oheň. Když se oheň rozhoří, vřetovky z okolí by ho měly sedmkrát přeskákat. Tímto by měly být uchráněny před vzemi hříchů.
- 3) Zvykem je jíst jehněčí maso nebo jehněčí játra, protože se v í, že konzumace prvního jarního beránka přinese zdraví a vyléčí nemocné.
- 4) Také se v í, že když se natrhají jarní rostliny, uvaří se, a voda se z nich vypije, vyléčí to různé nemoci a přinese mláď. Takto

⁸³ VELbloud - Turecko (3/2011:11)

⁸⁴ dostupné z: <<http://www.hidrellez.org/tarihce01.asp>> (27.2.2012)

⁸⁵ *Ya at,lagelen bir kült olarak Samsun ili Avut köyünde Hidrellez gelenekleri* (27.2.2012) <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en>

p ipravená voda prý omlazuje i zkrásluje ka0dého, kdo si jí po ty icet dní omývá tvá .⁸⁶

- 5) Mladé dívky, které cht jí poznat sv j osud, umístí své prstýnky do velkého hlin ného hrnce, n co si p ejí a hrnec pak položí pod stromek divoké r 0e. Následující den brzy ráno vyndávají prstýnky z hrnce, recitují verze z koránu nebo lidová ty verzí a snaží se rozlztit význam pro jejich budoucí 0ivot.⁸⁷ V poslední dob se ale tato tradice spíše provádí za ú elem p inesení zm n v osudu pro neprovdané 0eny.⁸⁸
- 6) Další praktiky jsou provád ny b hem noci H²d²rellez v p esv d ení, 0e H²z²r p inese po0ehnání a hojnost do míst, která navztíví, a v cem, kterých se dotkne. Mísy s potravinami, spí0e a pen 0enky se nechávají tu noc otev eny. Ti, kte í cht jí t eba d m, zahradu nebo auto se domnívají, 0e H²z²r jim takové v ci pom 0e získat, kdy0 si vyrobí malý model toho, co p esn cht jí. Ka0dý by si m l tedy své p ání napsat nebo nakreslit na papír. V í se, 0e tuto noc se splní práv to, co si lov k p eje nejvíc.⁸⁹

Tento svátek je slaven u0 od starov ku. A koliv je slaven pod r znými názvy a v odlišných ásech, je mo0né vid t motivy H²d²rellezu na mnoha místech. K es ané t eba tento svátek slaví jako den Sv. Ji í. Pravidelný p íchod jara a probuzení p írody bylo odjak0iva vnímáno jako zázrak, jen0 by se m l nále0it oslavit.⁹⁰

⁸⁶ *Amuca kabilesinde H,d,rellez geleneklerimiz*

dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en> (27.2.2012)

⁸⁷ Gözler (2003:211)

⁸⁸ VELbloud - Turecko (3/2011:11)

⁸⁹ VELbloud - Turecko (3/2011:11)

⁹⁰ dostupné z: <http://www.hidrellez.org/tarihce01.asp> (27. 2.2012)

2.3.3 Nevruz (21. března)

Nevruz je nejvýznamnějším svátkem roku v perském kalendáři, jeho datum připadá na 21. března a je slaven mnoha komunitami Středního východu a Asie.⁹¹ Nevruz je hlavní společenskou událostí především v Turecku, kde má původně kurdská podoba. Tento svátek tak představuje silný symbol kurdské identity a je výrazem jeho vlastní svébytnosti.⁹² Je nejvýznamnějším svátkem roku pro všechny iránské národy, a kromě Kurdů ho slaví třeba i Peršané, Afghánci nebo Táďikové.⁹³

Nevruz je nejvýznamnějším svátkem v kurdském kalendáři a je označován jako začátek nového roku. Kurdský kalendář je solární a má 365 dní, každé tyčtí roky je nepřesný. Začíná právě na nevruz, což je den, který je zároveň označován jako začátek jara. Je tedy nejdelším kurdským národním i nacionalistickým svátkem. V zřetel Kurdů tento svátek označuje za *den svobody* a popisuje mu tak i politický charakter.⁹⁴

Oslava tohoto svátku je v Turecku úředně povolena teprve od roku 2000 s tím, že název svátku musí být v jediném oficiálním jazyce země, tedy v jazyce tureckém (*nevruz*).⁹⁵ Samotné slovo *nevruz* ale pochází z perského jazyka a doslovně znamená *nový den*.⁹⁶ V kurdském jazyce se pak svátek nazývá *newroz*. Turecko legalizovalo oslavu *nevruzu* jako tradiční turecký svátek jara, ale i přesto je *nevruz* stále považován jako potenciální symbol kurdské identity.⁹⁷

⁹¹ Webb (2008:46)

⁹² dostupné z: <<http://m.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/na-jihovychod/118814-zmrtvychvstani-nevruz-a-kurdove/>> (2. 3.2012)

⁹³ dostupné z: <<http://kurdove.ecn.cz/zpravodajstvi.shtml?x=228267>> (27. 2.2012)

⁹⁴ Gunter (2010:230)

⁹⁵ dostupné z: <<http://m.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/na-jihovychod/118814-zmrtvychvstani-nevruz-a-kurdove/>> (27. 2.2012)

⁹⁶ *H, d, rellez Günü ve Nevruz Bayram,*

dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en> (27.2.2012)

⁹⁷ Encyclopedia of Observances, Holidays and Celebrations (2007:Nowruz)

Svátek je spojován s legendou o kováři jménem Kawa, který porazil nemilosrdného vládce Zohhaka. Zohhak byl netvor, kterému z ramen rostly obě hadí hlavy a on je krmil mozky mladých mužů. Symbolicky je z této legendy patrné osvobození Kurdů ze Zohhakovy nadvlády. Pro Kurdy tato legenda zůstala živým podobenstvím, které je naplněno silou a nadějí. V jiných verzích je Zohhak považován za kurdského hrdinu.

Oslavy tohoto svátku probíhají po celý týden a jsou prováděny podobným způsobem jako u Hádžrellezu.⁹⁸ Tradicí je ukončit veškeré hádky, odpustit dluhy a přehlédnout nepřátelství a urážky.⁹⁹ Lidé se navzájem navštíví, dávají si dárky, zdobí domy květinami a připravují tradiční sváteční jídla a cukrovinky. Během dne vychází z každé rodiny za město nebo do hor na piknik.¹⁰⁰ I když se oslavy v různých oblastech liší, obecně se lidé vždy shromáždí, aby přivítali příchod jara, nosí barevné oblečení a tančí. Zvláštností je kurdský tanec ve velkém kruhu, kdy se drží vzájemně za ruce dívky i chlapci, což v jiných oblastech Blízkého východu nebývá zvykem. Další tradicí je také skok napřímo do ohně.¹⁰¹

Celá polovina z 25 milionů Kurdů žije v Turecku.¹⁰² Kurdové tedy tvoří až 22 % turecké populace a žijí ve všech částech Turecka, především na východě a jihovýchodě země.

Je známo, že mezi Kurdy a Turky již od 80. let vládne napětí, které trvá až dodnes. Kurdská hnutí, která byla vytvořena za účelem získání základních občanských práv Kurdů v Turecku a samostatného kurdského státu, zahrnovala jak pokojné politické činnosti, tak ozbrojené povstání a partyzánské války, včetně teroristických útoků, jejichž cílem bylo

⁹⁸ H, d, rellez Günnü ve Nevruz Bayram,

dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en> (27.2.2012)

⁹⁹ Gunter (2010:230)

¹⁰⁰ dostupné z: <http://kurdove.ecn.cz/zpravodajstvi.shtml?x=228267> (27. 2.2012)

¹⁰¹ dostupné z: <http://www.didimtoday.com/national/opinion/1457-newroz-in-turkey.html> (27. 2.2012)

¹⁰² Roy(2005:81)

atakování tureckých vojáků a jejich rodin.¹⁰³ Během prvních let této dlouhotrvající rebelie, Kurdská strana pracujících (PKK) začala své útoky a další násilné činy, kterými manifestovala svoji nepřisluznost a stála proti tureckému státu práva na nevrz. Proto je koncem 80. let nevrz spojen s edevzím s pokusy vyjádřit a vzkráslit kurdskou identitu.¹⁰⁴

Zatímco v n kterých tureckých mstech oslavy ka0doro n kon í stetem s místní policií, ve v tzin mst u0 ale probíhají pokojn a nenásiln .¹⁰⁵ Kurdové tento svátek milují . mnoho zábavy, hudby a tance, které ho provázejí, si získává velkou pozornost a je vid n jako zp sob demonstrování podpory pro kurdskou menzinu po celém sv t .¹⁰⁶

---

¹⁰³ dostupné z: <<http://www.globalsecurity.org/military/world/war/kurdistan-turkey.htm>> (27. 2.2012)

¹⁰⁴ Gunter (2010:230)

¹⁰⁵ Webb (2008:46)

¹⁰⁶ dostupné z: <<http://www.didimtoday.com/national/opinion/1457-newroz-in-turkey.html>> (27. 2.2012)

3 VLASTNÍ VÝZKUM

Můj vlastní výzkum v akademickém roce 2011/2012 na téma oslav tureckých svátků probíhal na základě rozhovorů a vyplnění dotazníku lidmi, se kterými jsem se setkala při mém studiu v Turecku. Nebylo tak snadné najít respondenty, kteří by se mnou na toto téma ochotně diskutovali, protože těmto vězicím Turci velice rádi mluví o tom, co se týká historie státu a jejich národní hrdosti. Proto se součástí mého výzkumu nestali jen ti, se kterými jsem během mého pobytu navázala bližší kontakt, ale i lidé, které jsem oslovila pouze za tímto účelem. Můj výzkum byl proveden ve snaze zjistit, jaký postoj má současná mladá generace k tradičním islámským i sekulárním svátkům; kterým z nich turecká mladá generace přikládá největší důležitost, a které pro ni mají význam marginální a pro . Tento výzkum byl tedy snahou získat odpovědi přímo z terénu, a to od menší skupiny respondentů, kteří pocházeli z různých prostředí a vyznávali různé tradiční hodnoty. Bylo pro mne velice zajímavé zjistit, jak se na téma tureckých svátků dívají lidé mé v současné kategorie a s jakou chutí se použijí do objasnění svých postojů .

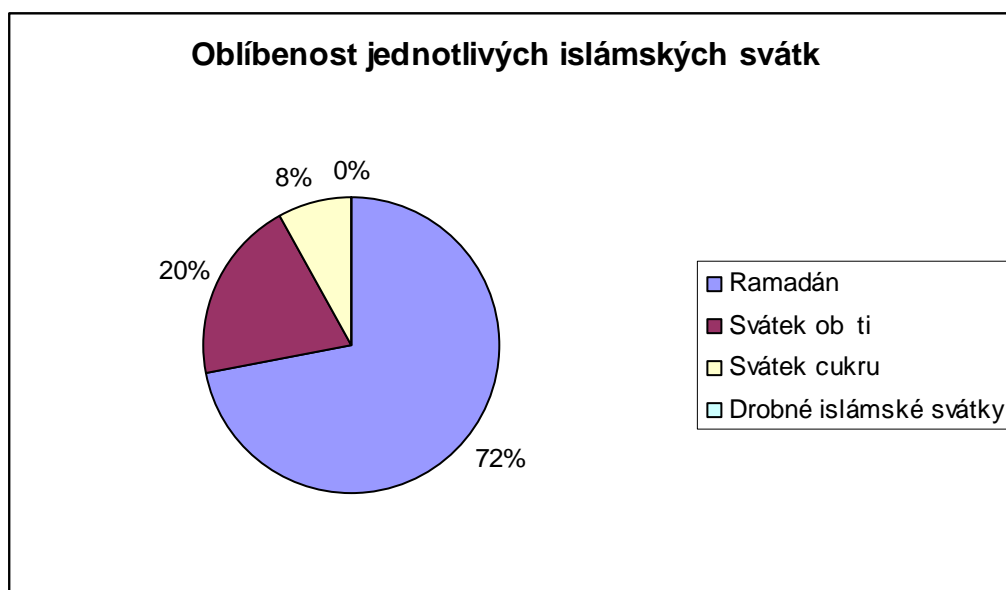
Respondenti, kterým byl výzkum určen, byli turečtí muži i ženy ve věkové kategorii 20 - 30 let. Sledovanou skupinou byli studenti vysokých škol i lidé pracující, z různých společenských vrstev. Většina z nich pocházela z městských částí Turecka, především ze západní části. Lidé pocházející z východu byli spíše výjimkou. Většinou dotázaní se označovali za muslimy. Celkový počet oslovených byl 50, z toho 29 mužů a 21 žen. V následující **tabulce . 1** je znázorněn pohled dotázaných, který bere v potaz tyto a další skutečnosti.

Tabulka .1

	Počet
Muži	29
Ženy	21
Muslimové	50
Jiná vyznání	0
Studenti	37
Pracující	13
Převod z města	48
Převod z vesnice	2
Západ Turecka	45
Východ Turecka	5

První otázka, kterou jsem se zabývala, se týkala islámských svátků a měla za úkol zjistit, který z islámských svátků je pro Turky nejoblíbenější a pro . Na následujícím **grafu 1** je procentuálně znázorněno, který z islámských svátků se těží nejvíce oblíbeností, a který méně. V grafu můžeme sledovat, že naprostá většina dotázaných zvolila svým nejoblíbenějším svátkem Ramadán (72%). Druhým nejoblíbenějším svátkem je Svátek obětí (20%) a třetím nejoblíbenějším je Svátek cukru (8%). Všichni dotazovaní jmenovali jako svůj oblíbený svátek jeden ze tří nejdominantnějších islámských svátků, drobné islámské svátky nikdo mezi své oblíbené nezařadil. To jen podporuje tezi, že Ramadán je pro muslimy nejen islámským svátkem, kterému se připadá nejvíce důležitost z hlediska víry, ale zároveň je i mezi muslimy nejvíce oblíbeným.

Graf .1

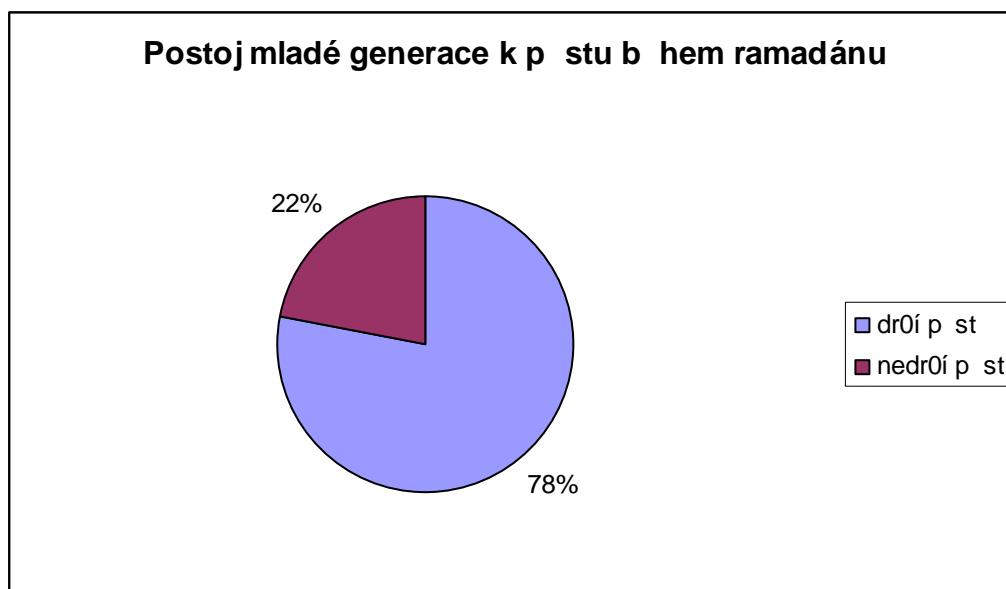

Z výzkumu vyplynulo, že Ramadán se stává nejvíce oblíbeným především proto, že během celého měsíce Turci tráví čas se svými rodinami a příbuznými, společně se postí, modlí, pomáhají si navzájem a drží spolu více nežli obvykle. Ve srovnání s ostatními islámskými svátky právě Ramadán vnáší do každodenního života muslimů více pokory, upřímnosti a míru. Je důležitý pro tělo i pro ducha každého muslima a lidé přitom nemyslí jen na sebe, ale i na ostatní. Velkou důležitostí proto muslimové dávají na soucitní s chudými a pomáhání si navzájem. Ramadán má pro muslimy prý své neprokonatelné kouzlo a nic jej nemůže nahradit.

Další otázka související právě s tímto islámským svátkem zjišťovala postoj mladých Turků a jejich rodičů k tradici nůmu postu. Na **grafu 2** je procentuelně znázorněno, kolik dotazovaných post drží i nedrží. Z grafu vyтеme, že 78% mladých post drží. U této otázky jsem se několikrát setkala i s odpověďmi „držím post jen napůl“. To znamená, že mladí Turci drží post zpravidla v první polovině měsíce. V té druhé už bohužel nevydrží a post přeruzují. Tyto odpovědi jsem neudávala jako samostatnou kategorii, ale zahrнула jsem je do skupiny těch, kteří post drží. Zbýlých 22% post vůbec nedrží. Co se týče těchto negativních odpovědí, je důležité, abych zdůraznila, že velká většina (87%) takto odpovídajících

pocházela z prázdninových letovisek jako jsou Antalya, Bodrum, Kemer i Alanya.

Graf .2

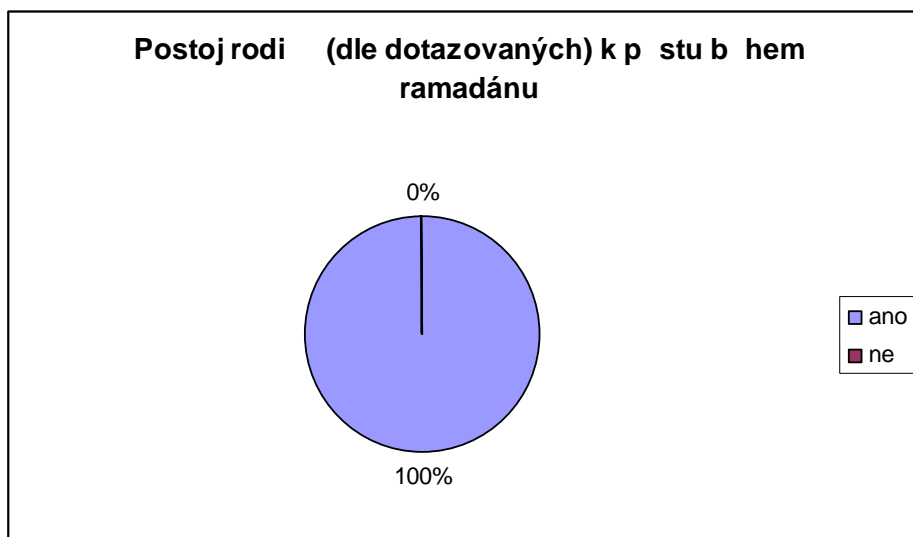
Nejast jízdy do vody pro nedržení postu respondenti uvádějí nemožnost postování se v horkých letních měsících, špatné pracovní podmínky a nebo se nepovažovali za dobrého muslima. Je tedy zřejmé, že tradiční post je především otázkou víry - pokud se člověk považuje za dobrého muslima, post je pro něj samozřejmostí. Dále na postoji k postu závisí odkud dotyčný pochází, rozdíl je patrný mezi přímořskými oblastmi a tradičními oblastmi Turecka. Co se týče všech přímořských oblastí, okolo Středozemního, Egejského a Černého moře. Držení i nedržení postu je v cí osobní každého muslima a nikdo by se tedy neměl starat o to, kdo se postí i nepostí. Směrem k tradičnímu východu je ale nemyslitelné, aby se nepostící člověk krmil před hladovějícím se postícím, a takovéto chování je ostatními opovrhováno a považováno za ostudné.

Co se týče rodičů dotazovaných, **graf 3** nám ukazuje, že post drží celých 100%. U většiny dotázaných post drží oba rodiče, a ve výjimečných případech post drží jen jeden z rodičů, protože druhý nemůže ze zdravotních důvodů. Takovýto výsledek vede k závěru,

Prozatímco starší osoby se k tradičnímu postupu staví kladně, u mladých již tato tradice není tolik důležitá.

Graf 3

Trávit čas s rodinou a příbuznými během svátku je Turky považováno za tu nejdůležitější hodnotu. Turci kladou na tradice velký důraz a rodinu považují za to nejdůležitější, co v životě mají. Podle **grafu 4** můžeme s tímto tvrzením naprosto souhlasit, protože celých 100% dotazovaných se vyjádřilo tak, že být s rodinou během svátku je pro ně velice důležité.

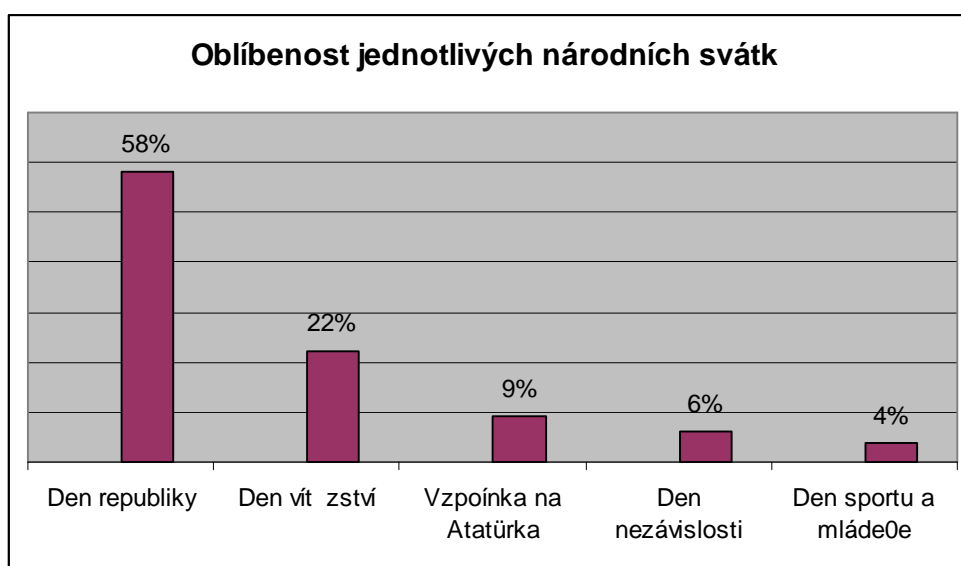
Graf 4

Přede vším během islámských svátků je jim umožněno trávit čas nejen se svými nejbližšími, ale také navštívit jejich početné příbuzenstvo, se kterým se tak často nevidí. Islámské svátky jsou tedy pro ně důležité nejen z hlediska víry, ale také proto, že upevňují rodinná pouta.

Další sledovanou skupinou byla skupina národních neboli sekulárních svátků. Odpovědi respondentů na jejich oblíbené sekulární svátky můžeme vidět na následujícím **grafu 5**. Z tohoto grafu vyplývá, že 58 % zvolilo jako svůj nejoblíbenější svátek Den republiky, dalších 22 % zvolilo Den vítězství, 8 % pak zvolilo svým oblíbeným svátkem Výročím smrti M. K. Atatürka, 7 % Den nezávislosti a 4% Narozeniny Atatürka a Den sportu a mládeže. Z grafu vyplývá, že u státních svátků nejsou tak markantní rozdíly v oblíbenosti jednotlivých svátků jako u svátků islámských. Můžeme tedy říci, že u národních svátků Turci tolik nerozlišují jejich důležitost, protože každý jednotlivý svátek je pro turecký stát důležitým svým způsobem. Každý státní svátek je velkou událostí, která má kořeny v historii a má tak svůj osobitý význam. Nejvyšší, 58 procentní oblíbenost Dne republiky tedy vychází z toho, že na tento svátek je nahlíženo jako zaátek existence Turecké republiky a ve srovnání s ostatními národními svátky je to pro ně ten nejdůležitější akt, bez kterého by neexistovali ty ostatní.

Graf 5.

Turci jsou patrioti. Jsou velmi pyšní na svou zemi, na svou j p vod a na historii své země. Velice si zakládají právo na své historii a kladou na ni ve všech ohledech velký důraz. Není dobré se s nimi na toto téma pouštět do diskuze ani polemizování, zvláště když jste jiného názoru. I když máte pádné argumenty, Turci velmi neradi slyší na toto téma sebemenší kritiku. Turci zastávají názor, že každý by svou historii měl opravdu dobře znát. Podle nich prý bez historie není budoucnost. A tak díky státním svátkům, při kterých vzpomínají na důležité historická data, je jim umožněno nahlédnout do historie a pochopit tak minulost.

Můj výzkum vede k závěru, že islámské svátky a svátky národní jsou pro Turky dvě úplně odlišné věci, které mají jiný význam a srovnávat je by tedy nebylo úplně správné. Z odpovědí respondentů jsem došla k tomu, že islámské svátky jsou bez výjimky důležité pro všechny muslimy. Slaví je proto, že je to jejich svatá povinnost. Věří tomu, že to od nich Alláh žádá a vyjadřují respekt a úctu k němu a ke své víře. Svátky státní jsou zase důležité pro turecký národ jako takový a oslavují především tři věci: turecký národ, svobodu a historii. Při slavení státních svátků Turci vyjadřují úctu těm, kteří prolili krev a položili životy za jejich zemi, aby tam dnešní generace mohla svobodně žít. A svoboda je především životní podmínkou, která to nejdůležitější.

4 ZÁVĚR

Základem mé bakalářské práce bylo obeznámit čtenáře se svátky slavenými v Turecku, vysvětlit jejich průběh a poukázat na způsob oslav v moderní turecké společnosti, vycházející především z tureckých zvyků a tradic.

V závěru práce byl prezentován můj vlastní výzkum, který probíhal na území Turecka v akademickém roce 2011/2012. Na základě dotazníku a následného rozhovoru s dotázanými Turky, muslimy i křesťany, jsem docílila konkrétních závěrů, vztahujících se k menší skupině respondentů (50 osob), ve věkové kategorii 20-30 let, především studentů vysokých škol, pocházejících z městských částí západního Turecka. Co se týče samotného tématu mého výzkumu, setkala jsem se s velkou ochotou Turků o tureckých svátcích hovořit, a mnohdy se mi dostalo až příliš obsáhlého vysvětlení. Někdy byli i samotní Turci příjemně překvapeni, že se zajímám o jejich tradice a zvyky a záleželo mi i na jejich osobním názoru. Je tedy zřejmé, že Turci nejen velice rádi o tomto tématu mluví, ale snaží se být i nápomocní v každém ohledu.

Na základě rozhovoru s dotazovanými jsem došla k závěru, že jak islámské svátky tak svátky národní jsou pro mladou tureckou společnost stejně důležité a každá kategorie svátků má svůj charakteristický význam. Bylo tedy nutné posoudit tyto dvě skupiny svátků zvlášť.

Z výzkumu vyplývá, že nejoblíbenějším a nejdůležitějším z islámských svátků je postní měsíc Ramadán, protože jsou si muslimové blíže nežli obvykle, navzájem si pomáhají, soucítí s chudými a vůbec je to považováno za velký projev lidství. Zatímco pro starší osoby je dodržování postu stále velmi důležité, mladší generace tomu už nepřikládají takový důraz. Islámské svátky jsou důležité pro všechny muslimy, protože jejich dodržování je jejich svatou povinností. Oblíbilo se ale těm především proto, že během nich tráví Turci čas s rodinami, což pokládají za velmi důležitou tradiční hodnotu. Za nejoblíbenějším

národní svátek je považován Den republiky, protože dal vzniknout jejich zemi a to je považováno za největší krok. Turecké národní svátky posilují národní uvědomění Turků a oslavují jimi svobodu a historii své země.

Osobně se domnívám, že výzkum na toto téma přinesl pravdivé výsledky a reflektuje tak přístup mladé generace k islámským a národním svátkům. Dle mého názoru může být ale odchylka pravdivosti odpovědí respondentů nepatrně vychýlená, nebo charakteristikou vztahů lidských bytostí je dle mě lepší, než skutečnost jsou.

5 RESUMÉ

This bachelor thesis deals with the holidays celebrated in Turkey. It is divided into two main parts.

First, theoretic part brings a general overview of holidays which are celebrated in Turkey. These holidays are divided into three groups: Islamic Holidays, National Holidays and Seasonal Holidays. Second part is a practical part, that elucidates Turkish young population's attitude to Islamic and National Holidays and it is based on my field research in Turkey in 2010 and 2011.

The goal of my bachelor thesis is to provide a comprehensive overview and detailed description of the holidays celebrated in Turkey and highlight ways of celebrations in a modern Turkish society. The research itself should lead to conclusions on how is the attitude of Turkish young population to the holidays and its traditions and customs.

The holidays celebrated in Turkey are considered to be a joyous event, which diversifies ordinary life of Turkish population and they create an important part of Turkish culture.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJ

6.1 Literatura

- ALEXANDER, Yonah.; BRENNER, Edgar H. (2008): *Turkey: terrorism, civil rights and the European Union*. Routledge. New York.
- Bible (1996): Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad. 7. přeprac. vyd. Česká biblická společnost. Praha.
- CAMPO, Juan E. (2009): *Encyclopedia of Islam*. Infobase Publishing. New York.
- Encyclopedie Britannica. (2010): *Islám: náboženství, historie a budoucnost*. Jota. Brno.
- Encyclopedia of Observances, Holidays and Celebrations (2007): Mobile Reference.
- ESPOSITO, John L. (2011): *What everyone needs to know about islam*. Oxford.
- GÖZLER, Kemal; GEZER, Necdet (2003): *Yeniçiftlik Beldesi: Tarihi, Ekonomisi, Sosyal ve Kültürel Yapısı*. Ekin Kitabevi Yayınları. Bursa.
- GUNTER, Michael M. (2011): *Historical dictionary of the Kurds*. Scarecrow Press.
- HOOKER, John (2003): *Working across cultures*. Stanford University. California.

- KIRSTE, Reinhard; SCHULTZE, Herbert; TWORUSCHKA, Udo (2002): *Svátky svatých náboženství*. Vyzehrad. Praha.
- Korán (2000): Přel. Ivan Hrbek. reprint 1. vydání s předmlouvou. Akademie věd České republiky. Praha
- KROPÁČEK, Luboz (2003): *Duchovní cesty islámu*. Vyzehrad. Praha.
- KREISER, Klaus; NEUMANN Christoph. K. (2008): *Dějiny Turecka*. Lidové noviny. Praha.
- NAVARO-YASHIN, Yael (2002): *Faces of the State: Secularism and Public Life in Turkey*. Princeton University Press.
- OSTŘANSKÝ, Bronislav (2009): *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Libri. Praha.
- ÖZTÜRK, Cemil (2006): *Türk tarihi ve kültürü*. Pegem A Yayıncılık. Ankara.
- PIRICKÝ, Gabriel (2006): *Turecko . stručná historie státu* . Libri. Praha.
- ROY, Olivier (2005): *Turkey today: A European country?* Anthem Press.
- WANNER, Jan (2009): *Krvavý zrod moderního Turecka* . Libri. Praha.
- WEBB, Emma S. (2008): *Turkey, Closing ranks against accountability*. Human Rights Watch.

- YAVA , Hasan (2009): *Namâz kitâb*². Hakîkat kitâbevi. stanbul.
- ZÜRCHER, Erik J. (2004): *Turkey: A Modern History*. I.B. Ta urus. London.

6.2 Studie a lánky

- AKTA , Ali O. *Ya atlagelen bir kült olarak Samsun ili Avut köyünde H²d²rellez gelenekleri*. Dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en>
- ASLAN, ffet. *Cumhuriyet dönemi kültürel miraslar²m²zdan 23 Nisan Çocuk Bayram²*. Dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en>
- ENG N, Refik. *Amuca kabilesinde H²d²rellez geleneklerimiz*. Dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en>
- Kurtulu . 9 Eylül: gçnin zmirde arma an²d²r. 9 Eylül 2011, zmir. Gazeteciler Cemiyeti. Alsancak.
- PIRICKÝ, Gabriel. *Podoby islámu v Turecku*. Dostupné z: <http://www2.tf.jcu.cz/~klapetek/islamkombi8.pdf>
- T MUR, Kemal. *Arnavutlar-Solyotlar roman²nda H²d²rellez Günü ve Nevruz Bayram²*. Dostupné z: <http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php?module=dergi&sayi=48&lang=en>
- The Gate Dergisi. Say² 138 Ekim. Tepe Akfen Dergi Yay²nc²lk AO. A ustos 2011. stanbul.

- VELbloud na cest islámským sv tem . Turecko 3/2011, ro ník 4., svazek 12., autor lánku: Zden k Micka. *Slavnost na opiovém erném Hrad* .

6.3 Webové stránky

- Václav Klaus: *Projev prezidenta republiky p i státní návzt v v Turecku*. [online]. 14.2.2012, [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.klaus.cz/clanky/3035>
- Ministerstvo zahrani ních v cí eské republiky: *Turecko*. [online]. [cit. 2011-12-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/turecko/
- Eurozprávy.cz: *Za íná nejv tí muslimský svátek ramadán*. [online]. 1.8.2011, [cit. 2011-12-12]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/blizky-vychod/31717-zacina-nejvetsi-muslimsky-svatek-ramadan/>
- Davis, Luca T. *Istanbul during ramadan*. [online]. [cit. 2011-12-13]. Dostupné z: <http://www.wittistanbul.com/magazine/istanbul-during-ramadan/>
- I ²n, Priscilla M. *Sugar feast is the traditional cap to a Ramadan meal in Turkey*. [online]. 25.8.2011, [cit. 2011-12-14]. Dostupné z: <http://seattle.pointslocal.com/story/seattle/486631/sugar-feast-is-the-traditional-cap-to-a-ramadan-meal-in-turkey>

- Holly Chase Middle Eastern Travel: *Ramazan in Turkey*. [online]. [cit. 2011-12-14]. Dostupné z: <http://hollychase.com/ramazan-turkey/>
- Todays Zaman: *Ramadan drummer, a noisy but popular tradition*. [online]. 20.9.2008, [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?load=detail&link=153673
- Uysal, Mehmet A. *Gazipa ađla Ramazan davulu bu yđ da yasak*. [online]. 18.8.2009, [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/12299894.asp>
- Mud0áhid, Abdulmálik. *Noc úradku*. [online]. [cit. 2011-12-19]. Dostupné z: <http://www.islamweb.cz/clanky/clanek.php?id=62>
- Davis, Luca T. *Sugar feast of seker Bayram?* [online]. [cit. 2011-12-19]. Dostupné z: <http://www.wittistanbul.com/magazine/sugar-feast-or-seker-bayrami-the-end-of-ramadan/>
- Turecká baklava: *Historické zmínky o baklav* . [online]. [cit. 2011-12-19]. Dostupné z: <http://www.turecka-baklava.cz/historie.php>
- Birbiri, Mehmet. *Turkish sugar is sweet for all*. [online]. 26.9.2008, [cit. 2011-12-19]. Dostupné z: <http://www.incirlik.af.mil/news/story.asp?id=123116432>
- Urbizová, Julie. *Sladké svátky*. [online]. 12.9.2011, [cit. 2011-12-19]. Dostupné z: <http://m.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/135576-sladke-svatky/>

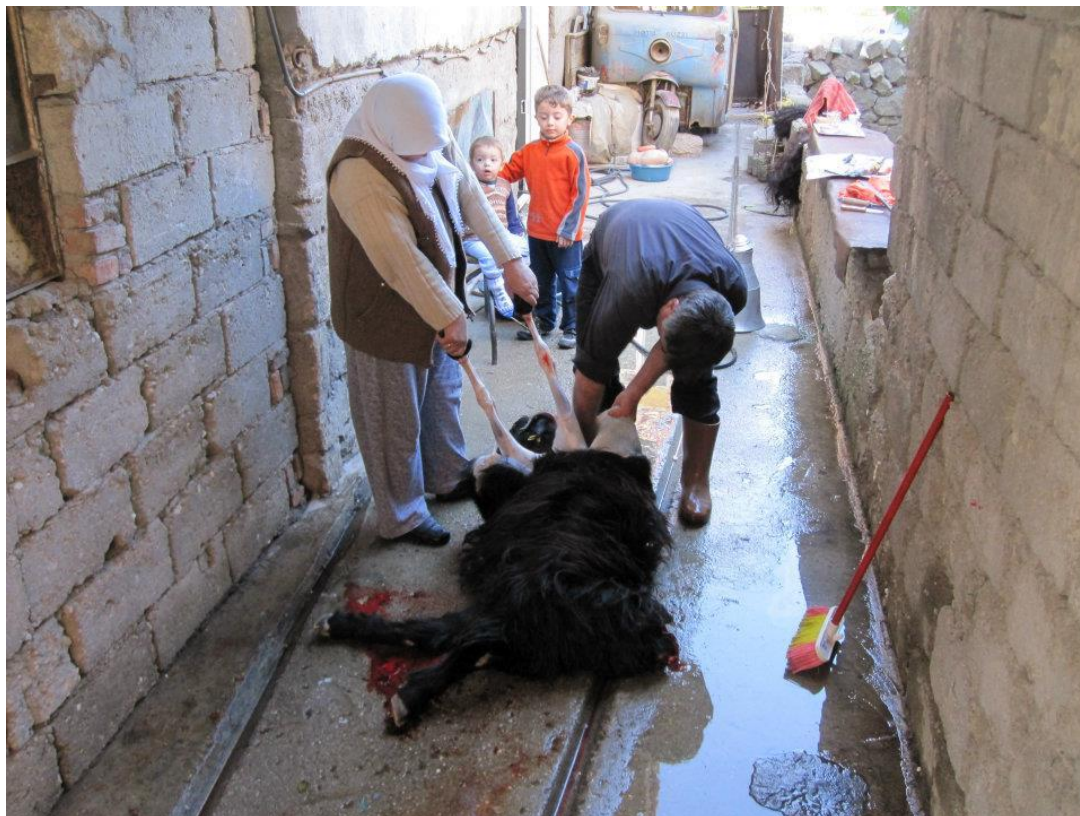
- Turkey travel guide: *Kurban Bayram*?. [online]. [cit. 2011-12-19].
Dostupné z:
http://www.turkeyforyou.com/travel_turkey_kurban_bayram
- Urbizová, Julie. *Jak slaví svátek oběti v Turecku?* [online].
5.11.2011, [cit. 2012-1-6]. Dostupné z:
http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_zprava/971208
- Turkish Odyssey: *Bayram in Turkey*. [online]. [cit. 2012-1-6].
Dostupné z:
<http://www.turkishodyssey.com/turkey/culture/holidays.htm>
- Enerdem, Erisa D. *Turkish vegetarians call for animal rights during Kurban Bayram holiday*. [online]. 15.11.2010, [cit. 2012-1-8].
Dostupné z:
<http://www.hurriyetdailynews.com/default.aspx?pageid=438&n=vegetarians-voice-to-defend-animal-rights-2010-11-12>
- Memri: *Self Sacrifice: More than 1800 people injured during Feast of Sacrifice*. [online]. December 2007, [cit. 2012-1-8]. Dostupné z:
http://www.thememriblog.org/turkey/blog_personal/en/4245.htm
- MyMerhaba: *Kandil*. [online]. [cit. 2012-1-8]. Dostupné z:
<http://www.merhaba.com/Kandil-in-Turkey-122.html>
- Turecko.org: *O Turecku*. [online]. [cit. 2012-1-19]. Dostupné z:
<http://www.turecko.org/turecko.html>

- Timeanddate.com: *National Sovereignty and Children's Day in Turkey*. [online]. [cit. 2012-1-19]. Dostupné z: <http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/national-sovereignty-children-day>
- Timeanddate.com: *Commemoration of Atatürk, Youth and Sports Day in Turkey*. [online]. [cit. 2012-1-19]. Dostupné z: <http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/ataturk-youth-sports-day>
- Presidency of the Republic of Turkey: *August 30 Victory Day*. [online]. 30.8.2011, [cit. 2012-2-2]. Dostupné z: <http://www.tccb.gov.tr/speeches-statements/344/80592/august-30-victory-day.html>
- Timeanddate.com: *Victory Day in Turkey*. [online]. [cit. 2012-2-2]. Dostupné z: <http://www.timeanddate.com/holidays/turkey/victory-day>
- TurkishWeekly: *Turkey Commemorates Great Leader Atatürk*. [online]. 10.11.2011, [cit. 2012-2-23]. Dostupné z: <http://www.turkishweekly.net/news/126162/turkey-commemorates-great-leader-ataturk.html>
- Metz, Cade. *Google defies Turkey, reinstates Atatürk insult videos*. [online]. 2.11.2010, [cit. 2012-2-24]. Dostupné z: http://www.theregister.co.uk/2010/11/02/google_reposts_ataturk_insulting_youtube_videos/

- Reporters without borders: *Time to break out the legislative straitjacket that is stifling media freedom*. [online]. 1.12.2010, [cit. 2012-2-24]. Dostupné z: <http://en.rsf.org/turkey-time-to-break-out-of-legislative-01-12-2010,38933.html>
- Kamp, Kristina. *Celebrating New Year's Eve in Turkey*. [online]. 30.12.2009, [cit. 2012-2-24]. Dostupné z: http://www.todayszaman.com/newsDetail_getNewsById.action?load=detail&link=196985
- H²d²rellez.org: *Genel Olarak H²d²rellez*. [online]. [cit. 2012-2-27]. Dostupné z: <http://www.hidrellez.org/tarihce01.asp>
- Trozeva, Margarita. *Na jihovýchod . Zmrtvýchvstání, Nevruz a Kurdové*. [online]. 22.3.2011, [cit. 2012-2-3]. Dostupné z: <http://m.ceskatelivize.cz/ct24/blogy/na-jihovýchod/118814-zmrtvychvstani-nevruz-a-kurdove/>
- Kubálek, Petr. *Dnes je kurdský Nový rok*. [online]. 21.3.2005, [cit. 2012-2-27]. Dostupné z: <http://kurdove.ecn.cz/zpravodajstvi.shtml?x=228267>
- Didim Today: *Newroz in Turkey*. [online]. 18.3.2011, [cit. 2012-2-27]. Dostupné z: <http://www.didimtoday.com/national/opinion/1457-newroz-in-turkey.html>
- GlobalSecurity.org: *Kurdistan . Turkey*. [online]. [cit. 2012-2-27]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/military/world/war/kurdistan-turkey.htm>

7 P ÍLOHY

P íloha .1

Svátek Ob ti. Istanbul 2011. Z vlastních zdroj .

P íloha . 2

Svátek Ob ti. Istanbul 2011. Z vlastních zdroj .

P íloha . 3

Ramazan. Dostupné z: <<http://www.turkey-in-photos.com/photo/ramazan-mubarek-olsun-53789.htm>>

P íloha . 4

Svátek vít zství. Antalya 2011. Z vlastních zdroj .

P íloha . 5

Den republiky. Izmir 2011. Z vlastních zdroj .

P íloha . 6

Nevruz. Dostupné z: <<http://www.profi media.cz/fotografie/desitky-tisic-kurdu-na-vyrocnim-shromazdeni-newroz/0012490729/>>

P íloha . 7

Hıdırellez. Dostupné z: <<http://www.meleklermekani.com/bilgi-kazani/189604-hidirellez-hidirellez-bayrami-nedir.html>>

